Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT
Per e-mail naar: Provinciale Staten, Commissie Ruimte Groen en Water : statengriffie@provincie-utrecht.nl

Datum 13 april 2022
Onderwerp Reactie op Nota Strategisch Bosbeleid Utrecht
Behandeld door N. Stroop
Ons kenmerk Z22-2995 / D22-14878
Uw kenmerk
Bijlagen

Geachte commissieleden,

Op 13 april a.s. bespreekt u in uw commissie de nota ‘Strategisch Bosbeleid, Meer en beter bos voor Utrecht’. Graag maakt Staatsbosbeheer van de gelegenheid gebruik om op deze nota te reageren.

Allereerst willen we onze complimenten maken over de nota die ambitieus en in goed overleg met ons tot stand is gekomen. Voor de realisatie van de ambities voor bosuitbreiding zal veel afhangen van een succesvolle grondstrategie met voldoende financiële middelen. Om de ambities voor vitale en veerkrachtige bossen te bereiken is een gedegen agenda voor onderzoek en experimenten noodzakelijk. Voor zowel meer bos als vitaler bos is het van belang dat dit opgepakt wordt in een gebiedsgerichte aanpak waarbij gezien de druk op grond in de provincie Utrecht, multifunctioneel gebruik voorop moet komen te staan.

Staatsbosbeheer vindt echter wel dat over multifunctioneel gebruik tweeslachtig in deze nota wordt omgegaan. Enerzijds wordt dit volop beleden, anderzijds wordt juist meer gestuurd op functiescheiding door de verhouding natuurbossen en multifunctionele bossen nadrukkelijk op de agenda te zetten. In het bosareaal in Utrecht moet het aandeel natuurbos worden verhoogd van 39% nu naar 50% in 2040. Deze toename gaat niet samen met de ambitie om de oogst van hout voor duurzame toename licht te laten toenemen. Daarmee wordt een onwenselijk grote druk gelegd op de resterende areaal multifunctioneel bos. De ambitie is ook niet in lijn met de nationale bossenstrategie. Daarin wordt een uitbreiding van het areaal natuurbos beoogd van 10%. Een verhoging van het aandeel natuurbos van 39% naar 50% betekent een toename van het areaal van natuurbos van ruim 28%. Dit vinden we bij Staatsbosbeheer geen verstandige keuze. Ook wij zijn voor het versterken van de vitaliteit en veerkracht van onze bossen en het vergroten van de biodiversiteit. Hiervoor is wat ons betreft geen verandering van een bosbeheertype nodig, maar een vergroting van het aandeel gemengd bos en de soortenrijkdom. Het raakt ook aan ons voornaamste kritiekpunt op dit strategisch bosbeleid van de provincie Utrecht; namelijk dat in de nota veel te weinig aandacht is voor het verbeteren van de multifunctionaliteit en houtaanwas van de bossen in Utrecht. In dat kader is het ook in onze ogen een gemiste kans dat er geen gebruik wordt gemaakt van de gegevens uit de landelijke bosinventarisatie en bosinventarisaties van de TBO’s. Daaruit blijkt namelijk dat de aanwas al jaren afneemt.

Het verbeteren van de aanwas of groei van de bossen is zowel vanuit klimaatdoelen, de productie van hout voor duurzame toepassingen van belang als voor vitaliteit van onze bossen. Daarnaast is het van belang het aandeel gemengd bos verder te vergroten, met daarin plaats voor alle nu in onze bossen voorkomende boomsoorten en mogelijk ook nieuwkomers. Dit omdat:

a) Een goede groei van onze bossen met een goede aanwas is van belang om CO_2 vast te leggen. Opslag van CO_2 in hout is relevant als dit langere tijd in dat hout opgeslagen blijft en er op de plek van de gekapte boom weer een nieuwe boom kan groeien en CO_2 vastleggen. Dit vraagt om de inzet op kwaliteitshout voor duurzame toepassingen (en geen hout als biomassa). Dit vraagt om actief bosbeheer, dat in de optiek van Staatsbosbeheer natuurvolgend en kleinschalig moet worden uitgevoerd.
b) Goed groeiende naaldboomsoorten als douglas en grove den spelen een belangrijke rol in het aanwas niveau en voorziening in duurzame houtproducten. Door al te sterk in te zetten op inheemse loofboomsoorten wordt de aanwas negatief beïnvloed en worden keuzes voor toekomstige generaties ernstig beperkt. Gelukkig dringt daarbij het besef ook in Utrecht door dat bij verdroging verdamping door loof of naaldbossen een nuanceverschil in tijd is en dat het niet vasthouden van water en het onttrekken voor bv drinkwater doorslaggevender is.
c) Voor de keuzemogelijkheden in de toekomst, maar ook voor de biodiversiteit moeten alle successiestadia aanwezig zijn in de boscomplexen. Alle verschillende stadia zijn nodig voor een vitaal bos. Het stellen dat natuurbos vanzelfsprekend het best bestand is tegen klimaatverandering lijkt ons niet al te sterk onderbouwd en houdt geen rekening met het feit dat onze bossen nog jong zijn en een beperkte mate van menging en structuur kennen.

Staatsbosbeheer zou graag zien dat op bovenstaande punten de nota nog aangescherpt werd. Nogmaals dit doet niks af aan de ambitie en vele andere doelen zoals die in de nota staan verwoord. We willen dan ook graag onze medewerking toezeggen in de verwezenlijking van dit beleid voor zover we hiertoe in staat worden gesteld.

Met vriendelijke groet
de directeur Staatsbosbeheer, namens deze,

drs. J.K. Both
hoofd Staatsbosbeheer Utrecht